

“És molt important que integrem la donació com a part del procés del final de la vida”

*Espanya és capdavantera en el nombre de donacions i no és casual. L'estat espanyol va tenir una llei pionera l'any 1979. El dijous 11 de juny, l'Associació d'Amics de la UAB va organitzar el debat 'De la donació als trasplantaments: criteris ètics' amb **Margarita Boladeras**, catedràtica de Filosofia Moral i Política de la Universitat de*

Barcelona i membre del Comitè de Bioètica de Catalunya; **David Paredes**, especialista sènior de la secció de Donació i Coordinació de Trasplantaments de l'Hospital Clínic i professor del departament de Cirurgia de la Universitat de Barcelona i **Jaume Tort**, director de l'Organització Catalana de Trasplantaments (OCATT). **Manel Sabés**, vicerector de Relacions Institucional i Territori i professor de Biologia Molecular de la UAB, va presentar i moderar l'acte.

Margarita Boladeras¹ va parlar de la lluita internacional per evitar la compra d'òrgans.

La donació es pot fer de moltes maneres, a la majoria de països europeus es fa de manera altruista. A països com la Xina, es realitzen donacions d'òrgans per part de persones empresonades, uns òrgans que s'exporten a l'exterior segons l'oferta i la demanda, com si fos una mercaderia. En d'altres llocs com, per

¹ Podeu consultar la presentació power point de la professora Boladeras [aquí](#). Hi trobareu dades.

exemple, a alguns estats dels EUA, la persona que rep l'òrgan paga moltes vegades l'enterrament de la persona que ha sigut donant.

Com a membre del Comitè de Bioètica de Catalunya, Boladeras va comentar la necessitat d'un gran control a internet, una plataforma on s'hi poden trobar anuncis amb publicitat d'òrgans venuts de manera il·legal. En aquests casos, és molt important que la medicina privada tingui un control institucional per evitar el tràfic i el comerç, sobretot en circumstàncies de pobresa, precarietat i en contextos de desigualtat.

Espanya va tenir l'any 1979 una llei pionera a Europa, [la llei 30/1979, de 27 d'octubre, sobre extracció i trasplantament d'òrgans](#) on la idea principal és que tothom és un possible donant. Aquesta llei, que fixa una idea molt determinada sobre les donacions, és un dels motius pels quals [l'estat espanyol i Catalunya són capdavanteres a tots els rànquings en nombre de trasplantaments de tot tipus](#).

Malgrat això, a nivell europeu hi ha escassetat de recursos, a la Unió Europea, hi ha prop de 65.000 persones registrades en llista d'espera, un 50.000 d'entre elles a l'espera d'un ronyó. Només 28.000 d'aquests pacients van rebre un òrgan durant el 2009. La mitjana d'espera per un trasplantament renal, el més freqüent, és de més de

3 anys i es calcula que 12 pacients moren cada dia per falta d'aquest recurs.

És molt important, segons Boladeras, el paper dels mitjans de comunicació, cal una bona divulgació, crear debat i consciència i, per últim, va demanar prudència i reflexió profunda en els casos que poden semblar més estranys,

com per exemple, en el cas del [trasplantament de cara que va tenir lloc aquest març a l'Hospital Vall d'Hebron](#). Un cas que va generar tot un debat social i una certa reticència entre totes aquelles persones que opinaven que la cara és la identitat de les

persones i dubtaven que fos idoni el trasplantament. S'ha de tenir en compte, però, que la persona va salvar la vida gràcies al trasplantament.

Jaume Tort² va enumerar els principis ètics de la donació: voluntarietat, altruisme, gratuïtat, absència d'ànim de lucre, anonimat i equitat en l'accés al trasplantament.

El procés de la donació al trasplantament implica tot un seguit de passos a diferents nivells. En primer lloc, la detecció d'una possible persona donant, el diagnòstic de mort

encefàlica, l'avaluació i el manteniment del donant i la confirmació legal de la mort. Posteriorment, el consentiment de la donació per part de familiars, l'autorització legal, els aspectes organitzatius, l'extracció i per últim el trasplantament. Amb tot un seguit de persones i de personal sanitari implicat.

Va aportar algunes dades molt interessants: a Catalunya hi ha hagut 6.000 donants d'òrgans del 1984 al 2014, 19.841 trasplantaments d'òrgans del 1971 al 2014 i 64.716 trasplantaments de teixits del 1996 al 2014. Un 45% de les donacions són de donants en vida, un 46% de donants cadàver de mort encefàlica, i un 9% de donants de mort en assistència.

I pel que fa a la vida després de la recepció d'un òrgan, el receptor que duu més anys de supervivència després d'un trasplantament varia depenent de l'òrgan: 45 anys pel trasplantament de ronyó, 30 de cor, 29 anys de fetge i 20 de pulmó.

Una dada molt important és que la donació d'òrgans fa uns anys procedia en un 40% dels accidents de trànsit. Les noves

² Podeu consultar la presentació power point del doctor Tort [aquí](#). Hi trobareu dades i estadístiques.

normatives i campanyes de sensibilització han reduït els accidents, i la donació ha baixat a un 6/7% del total de donacions. També han descendit els accidents laborals, sobretot per la baixada del sector de la construcció. Aquesta baixada de les donacions es supleix en certa manera, amb els donants vius, d'òrgans com els ronyons.

Malgrat que Espanya està al capdavant dels trasplantaments, actualment hi ha 1.400 persones en llista d'espera per algun òrgan: "És necessiten més donacions per escurçar aquesta llista", afirma Tort. D'entre elles, més de 1.100 esperen un ronyó. D'altra banda, a l'estat espanyol no hi ha mortalitat infantil, de manera que no hi ha donants.

Per l'Organització Catalana de Trasplantaments (OCATT) és molt important la sensibilització i la comunicació, que la societat identifiqui la donació amb el valor de la solidaritat. També es essencial que la gent tingui coneixement de la Declaració Personal de la Voluntat de ser Donant, que es pot trobar [a la web 'La meva salut'](#) (Carpeta Personal del sistema català de Salut).

David Paredes³ parlava d'un fet essencial: "La importància d'integrar la donació com a part del procés del final de la vida".

Qualifica la llei de trasplantament actual com a "senzilla i avançada", ja que l'extracció d'òrgans o peces anatòmiques de morts poden realitzar-se amb finalitats terapèutiques o científiques sempre que aquests no hagin deixat constància de la seva oposició. Hi ha, però, paradoxes, ens trobem en una societat que dóna suport al trasplantament, però alhora un 20% dels familiars de persones mortes rebutja la donació. El [document de voluntats anticipades](#)

³ Podeu consultar la presentació power point del doctor Paredes [aquí](#). Hi trobareu dades i estadístiques.

és important perquè les persones puguin deixar constància de la seva posició davant del tema.

Aquestes jornades de debat s'emmarquen dins les activitats de **'La Universitat Opina'**, uns debats que l'Associació organitza sobre temes que preocupen la ciutadania amb la voluntat sempre d'oferir una plataforma de reflexió i d'enfortir el nexa d'unió entre la Universitat i la societat. És per aquest motiu que a les jornades hi participen com a ponents, personal acadèmic de diverses universitats, així com persones expertes en la matèria.

De les jornades se'n realitzen fotografies, un vídeo de l'acte complet i una crònica, i algunes d'elles es transcriuen. Podeu trobar informació i material d'altres jornades [aquí](#).

Més informació, fotografies i vídeo de l'acte 'De la donació als trasplantaments: criteris ètics' [aquí](#).